

Asylsökande, nyanlända och personer som vistas i Sverige utan tillstånd (tidigare kallade gömda och papperslösa)

Begrepps förklaring

Asylsökande

En person som benämns asylsökande har kommit till Sverige och sökt asyl för att få stanna i Sverige.

Flykting

Är den som har välgrundade skäl att vara rädd för förföljelse pga. ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning, kön, sexuell läggning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp.

Skyddsbehövande

Är den som har anledning att vara rädd för dödsstraff och tortyr, behöver skydd pga. krig eller andra svåra motsättningar i sitt hemland eller inte kan återvända till sitt hemland pga. miljökatastrof.

Synnerligen ömmande omständigheter

Omständigheter direkt knutna till individens hälsa, anpassning till Sverige och situationen i hemlandet. En samlad bedömning av sådana omständigheter kan ge uppehållstillstånd.

Ensamkommande barn

Ett ensamkommande barn är ett barn under 18 år som kommer till Sverige och söker asyl för att få stanna i vårt land. Barnet saknar vårdnadshavare och placeras därför enligt Socialtjänstlagen i s.k. Hem för vård och boende (HVB) eller i familjehem. Barnet får därefter en god man som företräder barnet. Observera att ett ensamkommande barn kan vara förälder själv och ha en maka/make i landet.

Migrant

Förflyttar sig mellan olika länder

Personer som vistas i Sverige utan tillstånd

Gömd

Har sökt uppehållstillstånd men har fått avslag och lever därefter gömd. Har oftast ett gammalt LMA-kort att visa upp eller andra handlingar.

Papperslös

En papperslös person har aldrig gett sig till känna för någon myndighet i Sverige för att få tillstånd att vistas här. Har aldrig sökt asyl eller visat några ansökningar.

Från och med 1 juli 2013 gäller en ny lag (prpo.2012/12:109) för personer som vistas i Sverige utan tillstånd.

Turist

Är i Sverige på besök

Anhörig invandrad

Söker uppehållstillstånd på släktskap och har uppehållstillstånden klara vid inflyttning i Sverige. Fullständigt personnummer finns inom 14 dagar.

Kvot

Sverige tar emot 2 000 kvotflyktingar om året. Dessa personer ansöker från flyktingläger att få tillstånd att resa till ex. Sverige. De har uppehållstillstånden klara när de reser hit och får fullständigt personnummer inom 14 dagar. Dessa personer har ett planerat mottagande i kommunerna där boende och barnomsorg är ordnat.

Kärleksinvandrad

Ordet ”kärleksinvandrad” ett uttryck för en man eller kvinna som kommer till Sverige pga. att de har ett förhållande med en svensk. En ”kärleksinvandrad” person kan därför vara här som turist eller ha ansökt om uppehållstillstånd för att stanna i Sverige hos svensk man eller hustru.

PUT = Permanent uppehållstillstånd

TUT= Tillfälligt uppehållstillstånd

ABO= Anläggningsboende. Bor på migrationsverkets anläggningar

EBO= Eget boende hos anhörig/vän.

För dig i vården är dessa begrepp viktigast att ha kännedom om

- Asylsökande
- Nyanländ som fått uppehållstillstånd
- Personer som vistas i Sverige utan tillstånd. (gömd och papperslös)

Från 1 juli 2013 gäller att personer utan tillstånd att vistas i Sverige ska erbjudas sjukvård och tandvård som asylsökande.

Region Kronobergs uppdrag

- Asylsökande vuxna ska erbjudas akut vård/tandvård och vård/tandvård som inte kan anstå (vänta). Det är läkaren/tandläkaren som avgör vårdbehovet.
- Nyanlända med uppehållstillstånd ska erbjudas vård/tandvård som övriga bosatta.
- Gömda vuxna och papperslösa ska erbjudas akut vård/tandvård och betalar som asylsökande.
- En inledande hälsoundersökning erbjuds asylsökande, kvotflyktingar, anhöriginvandrade och personer som vistas i Sverige utan tillstånd.
- Alla barn ska erbjudas vård i samma utsträckning som alla andra barn. Observera att ingen behandling ska påbörjas utan att förvissa sig om att den kan avslutas innan barnet lämnar landet (gäller främst asyl/gömda/papperslösa).

Betalning asylsökande

Åtgärd	Avgift
Hälsoundersökning	Gratis
Läkarbesök, primärvård, tandvård Specialistvård efter remiss från primärvården	50 kr
Annan sjukvårdande behandling	25 kr
Akut- eller specialistvård utan remiss	Vårdgivarens ordinarie avgift
Barn och ungdom under 18 årsdagen	Gratis
Ungdomar mellan 18 år och till det kalenderår de fyller 23 år	Gratis (endast vård som inte kan anstå)
Förebyggande barn- och mödrahälsovård	Gratis
Uteblivet besök vid tandvård	Uteblivande vuxen: Vårdgivarens ordinarie avgift i tandvårdstaxan, dvs. 350 kr vid 30 minuter eller mindre och 700 kr över 30 minuter. Uteblivande barn: 150 kr

LMA

- **Lagen om mottagande av asylsökande**
- **Styr allt som gäller under asyltiden ex. vårdavgifter**
- **Tänk på att skriva in rätt vistelseadress i journalen. Vistelseadressen är inte den adress som står på LMA-kortet.**
- **QR kod.** De nya LMA-korten har en QR-kod som kan skannas för att få reda på giltighetsdatum. Om det inte finns tillgång till handskanner eller mobiltelefon finns det en [länk på baksidan av de nya korten](#). *Samma sökning går då att göra via webbadressen där det går att se om personen har ett giltigt LMA-kort eller inte.* Tanken är att exakt uppdaterad information ska finnas tillgänglig, och att ogiltiga kort inte ska kunna utnyttjas för subventionerad vård
Se mer i länken

[Alltid aktuell information med digitala LMA-kort - Migrationsverket](#)

Ersättning för vård/tandvård

- Schablon för asylsökande
- Kostnadskrävande vård och tandvård (över 100 000 kr) för asylsökande
- Varaktig vård och tandvård för personer med PUT (60 000 kr)

Varaktig vård/tandvård

- Regioner har rätt att ansöka om ersättning för vård- och tandvårdskostnader för inflyttade personer med uppehållstillstånd som har en kronisk sjukdom eller funktionsnedsättning.
- Regioner kan ansöka om ersättningen så länge åkomman finns kvar.
- DU är viktig för att dessa patienter ska identifieras.
- Kostnaden för sjukvård och tandvård läggs samman.

Vem ska du identifiera?

- En nyanländ person med uppehållstillstånd som har en åkomma eller ett funktionshinder som man bedömer kommer att finnas kvar i mer än tre år
- Åkomman eller funktionshindret ska ha funnits redan när personen kom till kommunen
- Det bedöms att vården kommer kosta mer än 60 000 kr per år (tänkt regiongemensamt – över centrumgränserna)

Sekretess vid vård av papperslösa

- Hälso- och sjukvårdspersonal är skyldig att på fråga från bl.a. polismyndighet lämna uppgift om att viss namngiven person vistas på sjukvårdsinrättningen. (6 kap. 15 § PSL)
- Möjlighet – ingen skyldighet – för hälso- och sjukvårdspersonalen att på eget initiativ polisanmäla misstanke om begånget brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år.
- Hälso- och sjukvårdspersonalen skyldig att avslöja vissa icke fullbordade brott. (23 kap. 6 § Brottsbalken.)
- Hälso- och sjukvårdspersonalen får anmäla brott som riktas mot den egna verksamheten, t.ex. skadegörelse eller stöld.

Allmänt

- Hälsoundersökningar görs på alla vårdcentraler.
- Asylsökande, gömda och papperslösa, d.v.s. personer som saknar fullständigt personnummer, ska ges ett reservnummer. Det är viktigt att lägga in patienterna med ett reservnummer om de återkommer så att det går att följa att det är samma patient. OBS reservnumret är ingen ID-handling.
- När tolk behövs är det alltid behandlare/utförare som ska kalla tolken.
- Region Kronoberg gör inga åldersbedömningar. Migrationsverket har upphandlat tjänsten.
- Socialstyrelsen har förtydliga tillämpningen av begreppet vård som inte kan anstå. Det anses inte etiskt att definiera begreppet på populationsnivå. Varje enskild legitimerad vårdgivare måste göra ett individuellt ställningstagande. Ett ramverk finns.

Barn 0 till 18-årsdagen

Alla barn ska behandlas lika, oavsett på vilka grunder de är i Sverige och har rätt till fullständig tandvård.

Barn som har fått uppehållstillstånd men som inte är kommunplacerade

Personer som fått uppehållstillstånd men som inte har blivit placerade i en kommun tillhör fortfarande Migrationsverket och lyder under LMA. Dessa barn ska inte ha barntandvårdspeng utan behandlingen ska åtgärdsdebiteras och fakturan ska sändas i 100 % till Kundvalsenheten, Dockanhuset, 351 85 Växjö.

Asylsökande ungdomar **mellan 18 årsdagen och till och med det kalenderår de fyller 23** Gratis men får bara vård som inte kan anstå

Asylsökande vuxna 24 år och äldre

Betalar 50 kronor per besök och får bara vård som inte kan anstå.

Fakturering av tandvårdsbehandling – gäller bara privattandvården

Kopia på LMA-kort ska medskickas fakturan. Behandlingen åtgärdsdebiteras både på barn och vuxna med folktandvårdens taxa.

Fakturan ska skickas till:

Kundvalsenheten
Dockanhuset
351 85 Växjö

Vägledning gällande tandvård som inte kan anstå

Detta dokument ska ses som en hjälp vid bedömning av vilka tillstånd som bör behandlas inom ramen för tandvård som inte kan anstå.

Rent allmänt gäller att skador i ansiktsregionen innefattande skelett och större vävnadsskador med smärta, blödningar och funktionspåverkan, är tillstånd som kräver omedelbar akut åtgärd. Åtgärd innebär då ofta behov av en insats av specialisttandvården i samverkan med sjukvården.

Utgångspunkt i övrigt är att en akut åtgärd i första hand görs för att avhjälpa ett symptomatiskt akut tillstånd. Grad av allmänpåverkan har betydelse. Beroende på när ett uppföljande besök kan ske bör, om ett återbesök dröjer, en målsättning med en akut åtgärd vara, att insatt åtgärd gör att ett nytt akut besök inte är nödvändigt inom åtminstone ett par tre månader.

Tillstånd, som inte är av omedelbart akut karaktär, men där det är en uppenbar risk för ett sämre och akut tillstånd uppstår, måste inte behandlas genast, men bör heller inte föregås av en längre väntetid. Resurstillgången avgör, trots att dessa behandlingar är prioriterade, till viss del när insats kan ske.

1. **Smärttillstånd** i tänder, käkar och tuggmuskler i varierande grad och av varierande orsak samt traumatiska tandskador med pulpainvolvering eller lägesförskjutning. Här kan det vara särskilt viktigt med en så snabb insats som möjligt.
2. **Akuta, infektiösa tillstånd** i tänderna och deras omgivning ska åtgärdas. Hit hör exempelvis sanering av infektionsfoci, extraktion och akut rotbehandling. Snabb insats av vikt, särskilt om allmänpåverkan finns. Vid akut rotbehandling bör under besöket eller tillsammans med ett snart återbesök insats genomföras så långt att tanden förses med ett långtidstemporärt inlägg. Värdet av att rotbehandla och behålla tanden ska övervägas ur funktionell och estetisk synpunkt.
3. Större traumatiska skador utan pulpainvolvering. Vid omfattande **fraktur av tandkrona utan involverande av vital pulpavävnad** kan roten skyddas provisoriskt.
4. **Sekundärkariesangrepp i anslutning till kron- eller brokonstruktioner** bör åtgärdas om de äventyrar bibehållandet av konstruktionen.
5. **Lossnad krona och lossnad implantatkonstruktion** bör sättas fast.
6. **Tandluckor i framtandsområdet** kan ersättas med temporär protetisk ersättning om akutbehandling eller trauma har medfört en ny tandlucka.
7. **Partiell protes** bör lagas om reparationen är nödvändig för protesens funktion.

2022-03-10

Kundvalsenheten
Gunnel Håkansson

8. **Protes** som gått förlorad eller skadats så att den inte går att laga, kan ersättas om protesens protesens anses vara absolut nödvändig från funktionell synpunkt för den vårdsökande.